

Forleggerforeningens innspill

Kapittel 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

I Kulturmeldingen understrekes det hvor viktig det er at folk leser, og at litteraturen fortsatt skal være en viktig del av menneskers liv, med betydning og relevans for samfunn og demokrati. Lesing styrker ikke bare den viktige instrumentelle ferdigheten det er å forstå tekst. Lesing gir oss også kompetanse i å forstå hverandre, den lærer oss å forskyve perspektiv, den gir oss ro, konsentrasjon og fokus i en tid med stadig flere hurtige skifter. Dette er viktige egenskaper for fremtiden.

Men lesingen er under sterkt press. Det leses mindre litteratur enn før. Forleggerforeningen ser med bekymring på at man i Kulturbudsjettet ikke viderefører satsingen på lesing og litteraturformidling som startet med Bokåret 2019. Forleggerforeningen mener det er uklokt å avslutte tiltakene som ble etablert i forbindelse med Bokåret; endring av vaner tar lang tid, og målet om at folk skal lese mer kan bare oppnås gjennom et langsiktig formidlingsarbeid. Nå er dette arbeidet påbegynt, og mange av tiltakene som ble etablert med støtte fra Bokåret vil ha størst effekt om de får muligheten til å virke også i årene fremover.

I tillegg til at man bør gi prosjektene som allerede er etablert muligheten til å bli videreført, mener Forleggerforeningen at Kulturdepartementet bør initiere en koordinert, omfattende og langsiktig satsing på lesing og litteraturformidling for alle aldersgrupper. Per i dag er en del av lesetiltakene finansiert under ulike poster på Kunnskapsdepartementets budsjett. Forleggerforeningen mener det vil være nødvendig å se hele dette feltet under ett, og etablere en helhetlig tenkning rundt hvordan man best forvalter den kompetansen som finnes på litteratur- og leselystformidling i Norge. En forutsetning for å få dette til er tydelige mål og nødvendig finansiering.

Forslag til merknader:

Komiteen ber regjeringen igangsette et arbeid med mål om å få på plass en langsiktig, koordinert og bred satsing for lesing i løpet av 2020.

Komiteen ber regjeringen sette av 10 millioner kroner til en søkbar ordning for organisasjoner som vil videreføre eller iverksette nye lesetiltak i 2020, som en videreføring av Bokåret-satsingen.

Kapittel 320 post 55. Norsk kulturfond.

Forleggerforeningen er skuffet over at det i Regjeringens budsjettforslag ikke legges opp til å ruste opp Kulturrådets innkjøpsordninger for litteratur. Forleggerforeningen mener at det er behov for en styrking og forbedring av disse ordningene, og det er spesielt nødvendig å se på innkjøpsordningen for sakprosa. Sakprosa er et utgivelsesområde som har hatt en sterk vekst siden etableringen av innkjøpsordningen. Sjangeren blir stadig viktigere, både fordi den muliggjør grundig og tilgjengelig faktaformidling i en tid hvor falske nyheter og raske skifter dominerer. Det gis ut en stor bredde av norsk sakprosa av høy kvalitet.

Forleggerforeningen mener det er behov for en automatisk ordning med større budsjetttrammer, og støtter forslaget fra NFFO om en utredning av en opptrapping av innkjøpsordningen for sakprosa på

anslagsvis fem millioner kroner årlig over en femårsperiode. Dette vil ifølge NFFOs beregninger trolig gi innkjøp i samme omfang som den skjønnlitterære ordningen.

Forslag til merknad:

Komiteen ber departementet utrede en styrking av Kulturrådets innkjøpsordninger for litteratur, og spesifikt foreslå en opptrapping av finansieringen for innkjøpsordningen for sakprosa.

Kapittel 326 post 78. Tilskudd til NORLA

Forleggerforeningen ser med glede på at det i budsjettforslaget legges opp til en økning av grunnbevilgningen til NORLA. Denne økningen er sårt tiltrengt, og en forutsetning for at satsingen på eksport av norsk litteratur som vi har sett frem mot Frankfurt 2019 kan videreføres. Det ligger dermed til rette for at ambisjonene om dette prosjektet som en «døråpner» mot verdensmarkedet kan oppfylles.

Forleggerforeningen oppfordrer imidlertid komiteen til å også se på støtteordningene for oversettelser til nordiske språk.

Kapittel 12. Oppfølging av FNs bærekraftmål

Forleggerforeningen støtter Barnebokinstituttets innspill om midler til å drifte en norsk bærekraftbokklubb for barn. Forleggerforeningen er en av mange organisasjoner på litteraturfeltet som ønsker å delta i dette prosjektet. Bærekraftbokklubben vil være en norsk versjon av FNs prosjekt *SDG Book Club*. Prosjektet rettet mot barn i alderen seks til tolv år. Det utarbeides lister over bøker som på ulikt vis knyttes til bærekraftmål. FNs prosjekt begrenser seg til bøker på de offisielle FN-språkene. En norsk bærekraftbokklubb vil bidra til å spre kunnskap om bærekraftmålene gjennom norskspråklig litteratur for barn, gjennom gode boklister og digitale formidlingsopplegg.

Tiltaket har behov for et sekretariat som ivaretar koordineringen av prosjektet, i tillegg til kuratering av lister, formidling og deltakeroppfølging. Bærekraftmålene skal nås innen 2030. Sekretariatet bør derfor ha midler ut 2030.

Forslag til merknad:

Komiteen ber regjeringen sette av midler til å finansiere driften av et sekretariat for en litterær bærekraftbokklubb rettet mot barn.